

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0565
Číslo materiálu	VY_32_INOVACE_49_F.KAFKA
Název školy	 Masarykova střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola, Opava, příspěvková organizace
Autor	Mgr. Šárka Müllerová
Průřezové téma	Člověk v demokratické společnosti Informační a komunikační technologie
Tematický celek	Český jazyk a literatura – Pražská židovská literatura
Ročník	3.
Datum tvorby	8. 1. 2013
Datum a místo ověření	25. 2. 2013 – český jazyk a literatura 3. A
Druh učebního materiálu	Prezentace Umělecký text

Anotace	Seznámení s částí spisovatelovy tvorby formou spojení prezentace, učitelova výkladu a práce s uměleckým textem, prezentace může sloužit jako zápis učiva; Doplňuje učebnici, čítanku, pomáhá interpretaci samotného literárního díla; Inovativní je propojení výpočetní techniky s odbornou literaturou, s uměleckým textem a slovem učitele;
Klíčová slova	Absurdní, fantaskní, groteska, existencialismus, modernismus
Metodický pokyn	Určeno k práci ve vyučovací hodině i k samostudiu; Možnosti využití – práce s uměleckým textem, samostatné vyhledávání pojmů, práce s odbornou literaturou - slovníky, při domácí práci i s internetem;
Pokud není uvedeno jinak, použitý materiál je z vlastních zdrojů autora	

„pražská židovská literatura“

FRANZ KAFKA

ŽIVOTNÍ OSUDY – VLIV NA JEHO TVORBU

- × Praha
- × Židovský původ
- × Komplikovaný vztah s otcem – ztráta sebevědomí, uzavírání se do vlastního světa, permanentní pocit viny
- × Zaměstnání úředníka
- × Vztah k ženám – obavy z trvalého vztahu (3x zasnouben)

CHARAKTERISTICKÉ RYSY TVORBY

- ✘ zobrazuje absurdní, fantaskní svět
- ✘ popisuje prostředí do nejnepatrnějších podrobností
- ✘ hrdinové se odcizují světu i sami sobě
- ✘ připouštějí zmechanizování svého života, nepostaví se mu na odpor
- ✘ v dílech převažuje pesimismus – touha o záchranu člověka je bezvýchodná
- ✘ objevuje se neustálý boj s byrokracií

TVORBA

- ✘ Za života vydána pouze desetina – **povídky**
  - Proměna
  - Ortel
  - V kárném táboře
- ✘ Zbytek po smrti díky Maxi Brodovi –
i nedokončené **romány**
  - Proces
  - Zámek
  - Nezvěstný (Amerika)

PROMĚNA

- ✘ hlavní hrdina - obchodní cestující
Řehoř Samsa (obětoval svůj osobní život požadavkům svých rodičů a sestry)
- ✘ probuzení v podobě odporného **brouka**
- ✘ proměňující se vztah mezi rodinou a Řehořem
  - šok
  - deprese + nutnost zapojit se do pracovní činnosti
  - narůstající brutalita
- ✘ dobrovolný odchod ze života – **umírá, aniž by cokoli podnikl proti, aniž by vzdoroval**

ÚKOL: PŘEČTĚTE SI VÝŇATKY Z ČÍTANKY ¹⁾ S. 98 – 100 A ODPOVĚZTE NA NÁSLEDUJÍCÍ OTÁZKY.

- ✘ 1) Co je to groteska? (- užíjte slovníku ³⁾)
Porovnejte pojem s ukázkou v čítance.
- ✘ 2) Jaký vztah má hrdina ke svému zaměstnání?
- ✘ 3) Co ho více znepokojilo – jeho proměna nebo to, že zmeškal nástup do práce?

-
- × 4. Jaký vztah zauímají členové k Řehořovi v závěrečném výňatku?
  - × 5. Co pociťují při sdělení, že nežije?

- × 6) Najděte ve slovníku ²⁾ pojem **existencialismus** a vysvětlete, jak souvisí s dílem Franze Kafky.

- × 7) Co nepatří k základním rysům **modernismu** v próze?
  - + a) prolínání několika významových (i časových) rovin
  - + b) využití postupů klasického, tzv. balzacovského románu
  - + c) využití prvků absurdity
  - + d) výrazná subjektivizace

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:

- ✘ 1) Martinková, Věra a kol.: Čítanka 3 pro 3. ročník středních škol. Praha: Tripolia, 1993, s. 98 - 100. ISBN 80 85573–15-6.
- ✘ 2) Prokop, Vladimír: Teorie literatury aneb Několik praktických slovníčků literárních pojmů, Sokolov, O.K.Soft 2008, 74 s.